

ZA IZBOLJŠANJE LISTA
 potrebujemo Vaše dobre volje. Vsak, ki
 mu priporočate "Glas Naroda" ali ga
 pridobite za naročnika, vam bo hvaležen,
 ker ste mu odprli pot k zares lepemu
 in zanimivemu živju. :: ::

GLAS NARODA

ČITATELJE OPOZARJAMO,
 da pravočasno obnovite naročnino. S tem nam boste mnogo prihranili pri opominih. — Ako še niste naročnik, pošljite en dolar za dvomesečno poskušnjo.

TELEPHONE: CHelsea 3-1242 Entered as Second Class Matter September 21st, 1903 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879. ADDRESS: 216 W. 18th ST., NEW YORK
 No. 113. — Štev. 113. NEW YORK, MONDAY, MAY 16, 1938 — PONEDELJEK, 16. MAJA, 1938 Volume XLVI. — Letnik XI.VI.

ANGLIJA PRIPRAVLJENA ŽRTVOVATI KOLONIJE

ANGLIJA VIDI V NEMČIJI SVOJO NAJVEČJO SOVRAŽNICO

LONDON, Anglija, 15. maja. — Debata v poslanski zbornici glede oboroževanja v zraku je pokazala, da je bila angleška javnost obveščena, katera država je vzrok za angleško oboroževanje. — Zbornica je razpravljala o velikem oboroževanju na suhem, in vodi in v zraku. Angleški narod je sedaj izvedel, da je Nemčija kriva tekmovanja v oboroževanju in da se Anglija tako naglo oborožuje proti Nemčiji.

To je tudi pravi vzrok, zakaj angleška tradicionalna politika zahteva, da je treba storiti vse, kar je mogoče, da se doseže sporazum z Nemčijo, ki je največja agresivna država. Angleški narod ni navdušen za vojno in je celo pripravljen primesti žrtve, da je dosežen sporazum pod častnimi pogoji. Ravno zato, ko je bilo javnosti povedano, da je Nemčija ona država, ki najbolj ogroža mir, smatrajo angleški državniki za svojo dolžnost, da postavijo vse svoje sile, da se izognejo pogubonosni vojni. Vsled tega bo angleška vlada skušala priti do sporazuma s kanclerjem Adolfom Hitlerjem.

Ako danes govorimo o angleški politiki v Evropi, moramo govoriti o politiki Neville Chamberlaina, kajti, ne da bi mu bilo mogoče očitati, da je diktator, je angleški ministrski predsednik združil angleško vnanjo politiko v svojih rokah.

Chamberlain je že pogosto v javnosti in privatno zatrdil, da ni prav nič naklonjen nazijski vladi, katero smatra za "vrata do pekla na zemlji." Po njegovem mnenju so nazijska načela v popolnem nasprotju s tem, kar angleška demokracija smatra za najbolj sveto. Toda ravno tako trdno je uverjen, da je njegova dolžnost ohraniti mir, ne glede na svojo osebno naklonjenost ali mržnjo.

Zato pa skuša Chamberlain doseči splošno pomirjenje Evrope s sporazumi tudi z drugimi, kot pa samo z demokratskimi državami. Medtem ko vzdržuje pravo prijateljstvo s Francijo, hoče živeti v prijateljskih odnosih z vsemi evropskimi državami, ne glede na njihovo politično barvo.

Dovedel je do angleško-italijanske prijateljske pogodbe. Sedaj pa skuša doseči, da sklenete slično pogodbo tudi Francija in Italija. Pred vsem pa mu je pred očmi sporazum z Nemčijo, ker drugače misli, da visi vojna nevarnost kot usodepoln meč nad glavami miroljubnih evropskih narodov.

Na miren način skuša Chamberlain rešiti problem sudetskih Nemcev na Češkem, ker je mnenja, da bo mogoče potem, ko bo ta zadeva rešena, z Nemčijo rešiti vsa obstoječa vprašanja.

"Vsa vprašanja" pa pomeni, da je Anglija pripravljena Nemčiji vrniti kolonije, ki jih je izgubila v svetovni vojni.

Hitlerja je Anglija že dvakrat posvarila, da se naj izogiblje sile, da poravnava spor z Prago. In tudi izgleda, da je postal Hitler nekoliko zmernejši. — Ako ostane še dalje tako miren, tedaj se bodo kmalu pričela angleško-nemška pogajanja.

Kadar pa bo pri pogajanjih prišlo na vrsto vprašanje glede kolonij, tedaj bo Anglija zavzela stališče, da Nemčiji vrne nekaj kolonij pod pogojem, da se Nemčija zaveže, da kolonije južno od ekvatorja ne bodo imele vojaštva, kakor se bodo zavezale tudi druge države, razun republike Južne Afrike, ki je samostojna država.

OSEMNAJST DNI V GOZDU

MEDIA, Pa., 15. maja. — Osemnajst dni je blodil 54 letni Edward T. Hesiry po bližnjih gozdovih ter se preživljal s koreninami, travo in dreves-

Naziji obnovili pritisk na vzhod

MUSSOLINI NAPADA AMERIKO

Obsoja Združene države, ker mu ne priznajo Abe-sinije. — Odgovoril je na govor vojnega tajnika Woodringa.

GENOVA, Italija, 15. maja. — Benito Mussolini je v svojem govoru, v katerem je pred 500.000 poslušalci večinoma razpravljal o vnanji politiki, demokratskim državam zagrozil, da bodo totalitarne države takoj postavile blok in bodo skupaj korakale do konca.

Ker je Mussolinijev govor kmalu ledil govoru ameriškega vojnega tajnika Harryja H. Woodringa, je smatrali Mussolinijev govor za odgovor Woodringu, ki je rekel, da bodo demokratske države prisiljene iti v vojno, ako bodo diktatorji še dalje zasledovali svojo dosedanja politiko.

Ko je Mussolini omenil, da je ameriški državni tajnik Cordell Hull v četrtki v Washingtonu izjavil, da bodo Združene države nadaljevale s svojo nepriznalo politiko, — da ne bodo Italiji priznale osvojitve Abe-sinije, — tedaj je velikanska množica pričela glasno živgati.

"Italija še ni pozabila sankcij," je nadaljeval Mussolini z ozirom na sankcije, ki jih je Italiji naložila Liga narodov tekom abesinske vojne.

"Stressa se ne bo nikdar več vrnila," je rekel Mussolini dalje. S tem je najbrže hotel reči, da Italija ne bo nikdar več stopila v fronto s Francijo in Anglijo proti Nemčiji.

Dalje je rekel, da bo prijateljska pogodba med Italijo in Anglijo stalna, toda izrazil je dvom, da bi mogla biti sklenjena slična pogodba s Francijo.

ANGLEŠKE STARE DEVICE ZAHTEVAJO PENZIJO

LONDON, Anglija, 14. maja. — V Angliji je organizacija starih devic — "National Spinster's Pension Association". Danes je odkorakalo 10.000 starih devic proti Londonu, kjer bodo zahtevale državno penzijo.

Florence White je predsednica organizacije, ki šteje baje že 125.000 članic. Cilj organizacije je: — Vsaka neporočena ženska naj bi bila upravičena do penzije, ko doseže starost 55 let.

Stare device imajo vnetega zagovornika v osebi H.A. Proctora, člana angleškega parlamenta.

— Za žensko ni nobena sramota, če postane stara devica, — je rekel. — V svetovni vojni je padlo nad en milijon mladih Angležev. Če bi ostali pri življenju, bi ne bilo danes toliko starih devic.

LA FOLLETTE OBISKAL PREDSEDNIKA

Roosevelt je povabil sen. La Folletta na jahto. — Senator je lani nasprotnoval znižanju izdatkov za javna dela.

WASHINGTON, D. C., 14. maja. — Za konec tedna je povabil predsednik Roosevelt k sebi senatorja Roberta La Folletta iz Wisconsinu ter vpriporil z njim na jahti vožnjo po reki Potomac.

Ta dogodek je vzbudil v političnih krogih razna domnevanja, kajti Robert La Follette je brat guvernerja Philipa La Folletta, ki je nedavno ustanovil tretjo politično stranko, v kateri hoče zbrati vse napredne elemente dežele.

Med povabljenimi gosti je tudi La Follettova žena, demokratski senator Green z Rhode Islanda ter Mrs. James Roosevelt, predsednikova sinaha.

Senator je bil prejšnja leta že večkrat predsednikov gost, toda današnji njegov obisk je po treh mesecih prvi.

La Follette je bil zadnje leto odločno nastopil proti predlaganemu skrčenju izdatkov za javna dela, češ, da bi bilo to slabo za deželo, ki bi v gospodarskem pogledu še bolj nazadovala.

STRAŠEN PRIMER ZANEMARJENOSTI

Oče in mati sta imela svoje štiri otroke štirinajst let zaprte v temnem prostoru. — Ne morejo niti govoriti niti hoditi.

BOSTON, Mass., 15. maja. — Tukajšnji bolnici so bili izročeni štiri otroci nekega 73-letnega nezaposlenega tesarja in njegove 53 let stare žene. Najstariji fant je star 25 let, njegov brat je leto dni mlajši, dočim sta stari hčeri 23 oziroma 14 let. Otroci ne morejo hoditi in so gluhooni. Mlajši fant je poleg tega še slep.

Družina je stanovala v neki zapuščen hiši. Otroci so bili štirinajst let zaprti v temnem prostoru.

Zdravniki so dognali, da so hromi in gluhooni od rojstva. Vsem se čudno dozdeva, da oblasti že prej niso prišle na sled tem neznosnim razmeram.

Nedavno je nekdo povedal nekemu duhovniku, da sliši vtresi iz hiše čudne glasove. Duhovnik je javil zadevo policiji, in tako je prišla stvar na dan.

H. MARTIN JE DOBIL ZAUPNICO

Unija avtnih delavcev bo podpirala ponovno izvolitev guvernerja Fr. Murphyja. — Organiziranje Fordovih delavcev.

DETROIT, Mich., 14. maja. — Mednarodni izvršni odbor United Automobile Workers of America je izrekel danes Homeru Martinu, predsedniku organizacije, zaupnico ter mu obljubil vso pomoč v njegovih prizadevanjih, da organizira Fordove delavce, delavce v zrakoplovni industriji ter one, ki delajo za WPA.

Nadalje je obljubil izvršni odbor preprečiti divje stavke, mobilizirati vso organizacijo proti krčenju plač, pospešiti boj za "closed shop" ter podpirati ponovno izvolitev michiganskega guvernerja Franka Murphyja.

Izvršni odbor je za tesnejše sodelovanje med organiziranimi delavci in organiziranimi farmerji ter je odobril La Follettov predlog, da sme biti vojna napovedana le v slučaju, če glasuje za napoved večina ameriškega naroda.

LJUTI BOJI ZA KITAJSKO ŽELEZNICO

Lunghaj železnica je bila prerezana. — Kitajci ne vidijo neposredne nevarnosti.

ŠANGHAJ, Kitajska, 15. maja. — Kitajci so pričeli s protinapadi, da prebijajo japonsko črto, ki se je zajedla v osrednjo fronto v namenu, da vdari na Sučov in Lunghaj železnico.

Skupni kitajski napadi južno od Lunghaj železnice, ki je bila po japonskih poročilih prerezana, so v prvi vrsti obrnjene proti Jungčengu in Mengčengu v severnem delu provinca Ankvaj.

Oba mesti se nahajata za japonskimi oddelki, ki so z jugu prodrli do železnice blizu Tangšana, 50 milj zapadno od Sučova, kjer se križata Lunghaj in Tiencin-Pukov železnici.

Lunghaj železnico so tudi japonski letalci razdejali na več krajih, vsled česar velikanska kitajska armada po železnici ne more dobiti zaloga. Japonci pravijo, da je 400.000 Kitajcem odrezana pot za umik in da se bodo morali ali podati, ali pa bodo uničeni. Japonskim armada, ki s se-

NAZIJI VODIJO PROPAGANDO NA BALKANU

PRAGA, Čehoslovaška, 15. maja. — Uničenje neodvisnosti Avstrije, kar pomeni pričetek nemškega prodiranja proti vzhodu, je zbudil vse države, ki jih bo morala obvladati Nemčija, če bo hotela dospeti do petrolejskih polj na Romunskem in v Mozulu.

KER SO KRŠILI WAGNERJEVO POSTAVO

Prvi kriminalni proces zastran kršenja Wagnerjeve postave. — Premogovne korporacije so obložene zarote.

LONDON, Kentucky, 14. maja. — Pred tukajšnjim zvezničnim okrajnim sodiščem se bo pričel v ponedeljek prvi kriminalni proces zaradi kršenja Wagnerjeve postave, katera jamči delavcem pravico organiziranja.

Obtoženci so: dvaindvajset premogovnih korporacij, štiriindvajset družbenih uradnikov in triindvajset bivših in sedanjih policijskih uradnikov v Harlan okraju, središču jugovzhodnega okrožja mehkega premoga.

Obtoženi so, da so se zarotili, da ne dajo delavcem pravice pridružitve se uniji in pravice kolektivnega barantanja za krajše ure, boljše plače in boljše delavske pogoje.

Proces, ki bo trajal najmanj mesec dni, bo zelo značilen za Harlan okraj, kjer so zadnja leta na dnevnem redu krvavi spopadi med majnerji in kompanijskimi najeteži.

Vladni dokazi temelje na izpovedih podanih pred La Follettovim odborom za civilne svoboščine. Na razpolago so zaprisežene izjave majnerjev, ki so bili spodenj z dela ali drugače prikrajšani v svojih pravicah, ker so se pridružili United Mine Workers of America.

vera in juga prodirajo proti strateški železnici, podpira 200 aeroplanov.

Aeroplani so tudi večkrat bombardirali Sučov in ubitih je bilo mnogo civilistov in poškodovane so bile kitajske utrdbe in vojaška skladišča.

Japonski letalci so tudi bombardirali Kanton-Hankov železnico, po kateri dobivajo Kitajci svoje poglavitne zaloge.

NAROCITE SE NA "GLAS NARODA" NAJSTAREJŠI SLOVENSKE DNEVNIKE V AMERIKI

Avstrija ni padla v roke Nemčije, ker je 100.000 nemških vojakov vpadlo v Avstrijo, temveč ker je Nemčija podkupila avstrijske izvrševalne oblasti, da so izdale svojo deželo Nemčiji.

Pri zavzetju Dumaja so s svojih tajnih zborovanj vdrla nazijske skupine na ulice, so zaselele javna poslopja in aretirale državne uradnike, razun onih, ki so bili zapleteni v zaroto.

Nazijski najprej razširjajo propagando, podkupijo državne uradnike, nato pa pošljejo svojo armado na mejo. Ista trojna nevarnost sedaj preti Čehoslovaški, Madžarski, Jugoslaviji in Romunski. Bolgarska, Grška in Turčija niso v neposredni nevarnosti, četudi se je tam delo že tudi začelo.

Podjetniki v nemških okrajih na Čehoslovaškem silijo svoje delavce, da stopajo v nazijsko organizacijo. Rok z vpisom v stranko poteče 30. maja. Svoje delavce pa svarijo, kaj se bo z njimi zgodilo, kadar pride Hitler na Češko, ako bo tedaj ne bodo v nazijski stranki.

Na Madžarskem so naziji zelo delavni pod vodstvom majorja Ferenc Szalasija, toda ravno zaradi nazijskega delovanja je padel Daranyijev kabinet in je postal novi ministrski predsednik Bela Imrely.

Na Romunskem je kralj Karol prisilil Gogov kabinet, da je odstopil in aretiran je bil fašistični voditelj Codreanu in fašistično gibanje na Romunskem ni dovoljeno.

V Jugoslaviji ni bilo nikake premembe Nemčiji prijazne politike, katero je započel ministrski predsednik dr. Milutin Stojadinović in katero odobruje knez-namestnik Pavel, četudi večina jugoslovanskega naroda nasprotuje tej politiki.

V Jugoslaviji je najmočnejše pol-nazijsko gibanje Zbor, ki mu načeljuje Dimitrij Liotič, ki je dobil iz Nemčije okoli 200.000.000 dinarjev podpore. Zbor je prejel ta denar za poljedelske pridelke, ki jih je poslal v Nemčijo ter je prejel mnogo strojev iz Nemčije, katere je prodal, toda za nje mu ni bilo treba plačati.

Nedavno se je Zbor razcepil in sedaj ima še komaj 20.000 pristavev.

Nemško majšino v Jugoslaviji, ki šteje okoli 500.000 ljudi, so organizirali na nazijski način agenti iz Nemčije. Za propagando v Jugoslaviji izda Nemčija velikanske vsote.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (A Corporation)

Frank Saks, President; J. Lupsha, Sec. Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

45th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

Table with 2 columns: Location (Za celo leto, Za pol leta) and Price (\$7.00, \$3.50, \$7.00, \$3.50)

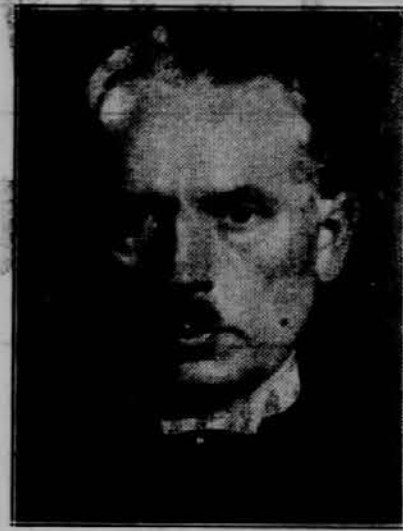
Subscription Yearly \$6.--

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVZEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y. TELEPHONE: Chelsea 3-1242

Prihod ljubljanskega župana dr. Jurij Adlešiča in ge. soproge v New York

V petek, dne 13. t. m. sta dospela s parnikom "Rex", ljubljanski župan dr. Jurij Adlešič v spremstvu svoje soproge ge. Vere Adlešič. Na pomolu pri parniku so ju pričakali: ge-

Dr. Jurij Adlešič

bil na svoj dom v Hotel Del Monico na 59th Street in Park Avenue, kjer je bil prirejen sijajen banket. Pri tem banketu na čast dr. Adlešiču in gospe soprogi je g. Stojanovič obojitelno pozdravil omenjena od. gosta, ter jim želel v par jedrnatih besedah veliko najboljše- ga užitka in obenem razvedrila za časa njihovega bivanja v tej deželi. V imenu Jugoslovanskega Kulturnega vrta v Clevelandu, Ohio, pa ju je prisrčno pozdravil Mr. Joseph Grdina. Dr. Jurij Adlešič, se je v par izbranih besedah prav lepo zahvalil obema govornikom, ter vsem navzočim za lep sprejem, ter obljubil, da bo ostal v gospo soprogo tu par dni pred povratkom v našo krasno Slovenijo. Za takrat je naš gen. konzul dr. Božidar Stojanovič, že vse potrebno diplomatskim potom uredil, da bosta odlična gosta sprejeta tudi pri tukajšnjem newyorškem županu, častnemu F. H. La Guardia.

V domovino se povrmeta dne 1. junija s parnikom "Normandie".

Anthony Svet, zastopnik "G. N."

AVTOMOBILI NA PRODAJ

Table with 3 columns: Model (Chevrolet, Plymouth, Dodge, Ford), Year (1937), and Price (\$438.00, \$473.00, \$397.00, \$409.00)

Te avtomobile je mogoče dobiti, da se takoj odločite \$150.-- ostanek pa na obplačilo po \$4.93 na teden.

FINANCE OUTLET 16 W. 61st ST. NEW YORK, N. Y. Telefon: Columbus 5-8645 (5-16, 17, 18)

OGLASUJTE V "GLAS NARODA"

MANEVRI AM. VOJAŠKIH AEROPLANOV

Na sliki je videti del 217 vojaških aeroplanov na manevrih v vzhodnih državah.

Iz Slovenije

TRAGEDIJA IVANKE KONČANOVE IZ TOMAČEVEGA

Ivanka Končanova, žrtev rodbinske tragedije Tomačevega, je kljub najkrajnjim ne- ni zdravnikov na kirurškem od- delku podlegla poškodban. Kakor kaže zdravniški izvid, jo je mož pobil v navalu divje besnosti. S sekuro ji je zadal sedem težkih ran, skoraj vsa- kokrat je udaril z ostrino. Da se ugotove podrobnosti njene smrti, je sodišče odredilo ob- dukejjo.

Franceta Končana, moža, ki je na tako strahotno način ze- no spravil s poti in ugonobil sebe in družino, so ježenski o- rožniki prepeljali v zapore ljubljanskega okrožnega sodi- dišča. Državno tožilstvo je proti njemu že predlagalo uvedbo kazenskega postopanja zaradi umora. Preiskava je poverjena sodniku Lojzetu Piš- kurju, ki se je takoj odpravil na kraj zločina, da opravi lo- kalen ogled in ugotovi dejan- ski stan. Vsa znamenja pa kažejo, da je Franceta Končan izmed onih izgubljenih ljudi, ki jih je tako žalostno izmalici- l.

Franceta Končan napravlja vtis desperatnega zmedenega človeka, ki si je brez kdo ve kaj vesti naložil krvavo de- janje na rame. Ko so ga pri are- taciji povpraševali, zakaj je to storil in skomignil z rameni in odgovarjal da sam ne ve. Pred leti ga je zadela kap in od takrat je živčno bolehal, da se je moral delj časa zdraviti tu- di na opazovalnem oddelku. Ko je bil njegov zločin odkrit, so najprej poiskali storilca. Našli so ga v kleti, kjer je bil drob- no vrvi pričvrstil na kavelj in si jo zadržnil okoli vratu. Bil je že brez zavesti a ko so ga sneli, se je kmalu predramil. Zdalj bodo ženo zagrebli, mož bo dajal odgovor pred sodniki, dvojce nesrečnih otrok pa stoji pred prazno cesto v življenje.

Okrog 11. dopoldne je poli- cijski stražnik odvedel aretirane- ga Rožeta na prdostojništvo policije k zaslišanju. Tu je bil Rože močno aroganten in je ostro zavračal vse očitke glede prevare. Po zaslišanju je mo- ral spet nazaj v policijske za- pore. Do Glavnega trga je sto- pal pred stražnikom, a ko je pred pred vožala Gospoke uli- ce, jo je jadrno ubral v beg in začel teči čez Glavni trg proti Koroški cesti. Stražnik jo je kajpada ubral za njim in ga dohitel še na Koroški cesti in ga trdo prijel. Dogodek je se- veda vzbudil veliko pozornost v vsem Mariboru.

Policija domneva, da je ho- tel Rože pogostiti, ker se je bal, da bo moral v kratkem na- stopiti 14-mesečno kazen, o čem- er je bilo že poročano. Poleg tega ga čaka kazen zaradi obre- kovanja sodišča in sodnikov ter zaradi najnovejše afeje pri Privredni zadrugi. Tudi je o- sumljen, da je ponarejal razne listine, s pomočjo katerih si je prilaščal denar. Za koliko je oškodoval zadrugo, ni znano. Zadrugini poslovanje bo pre- gledala posebna sodna komisi- ja. Za mentaliteto, ki je vla- dala v nekaterih grobih v zad- njem času, je značilno obeležje obnove zboru, ki je bil 25 apr. K obnemu zboru so namreč prišli nekateri zadrugarji, ka- kor ugotavlja policija, oborože- ni z samokresi. Zadrugarji so iznesli na obnem zboru tako hude očitke proti ravnatelju Rožetu, da so se bali, da jih bo napadel, ker je precej nasilen, in so se za vsak primer oboro- zaj so oblastva že delj časa su-

JOŽE ROŽE ARETI- RAN

Maribor ima zopet svojo sen- zacijo. Tukajšnja policija je namreč aretirala znanega ravnatelja tukajšnje "Privredne in zdravstvene zadruge za vzajemno pomaganje v Mariboru" in Glavne privredne zadruge, glavno poverjenstvo za Ma- ribor" Jožefa Rožeta. Obe za- drugi sta imeli svoje poslovne prostore v prvem nadstropju v Tattenbachovi ulici 2.

Kakor smo že poročali, je bil Jože Rože nedavno zaradi ponarejanja uradnih listin ob- sojen pred okrožnim sodiščem na 14 mesecev strogega zapora. To in pa druge stvari so dale povod banški upravi, da je že pred dnevi sporočila maribor- ski policiji, naj stori primerne ukrepe, da se razčisti zadeva poslovanja omenjenih zadrug.

Važno za potovanje

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvarih. Vredno delo- lito skušajte vam zamerimo dati najboljše poiznanje in tudi vse potrebno prekrbeti, da je potovanje, posebno in hitro. Čisto se za- upno obrnite na nas za vsa poiznanja.

Mi predurimo vse, bodisi prošnje za potovanja dovoljena, potni liste, vizje in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjši strošek.

Nedržavlani naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker grede se dahi iz Washingtona povratno dovoljenje. RE-ENTRY PERMIT. (trpi najmanj en teden.)

Pišite torej takoj za brezplačno navodila in zagotavljanje vam. da boste poreni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau)

216 West 18th Street New York, N. Y.

Peter Zgaga

Prilodnjo leto bosta v Ame- riki dve svetovni razstavi: v San Franciscu in v New Yorku. Cliforničani zatrjujejo, da bo njihova največja, najlepša in najpomembnejša. Newyorčani pa pravijo isto o svoji.

Nemčija je bila na newyorškem razstavišču zarentala ve- lik prostor, pred nekaj tedni se je pa premislila in razdrta pogodbu.

Zastopana bo pa Jugoslavi- ja. Na par tisoč kvadratnih čevljev velikem prostoru bo skušala pokazati svoje največ- je znamenitosti.

Upati je, da napisi ne bodo samo v cirilici.

Liga narodov, ki je bila us- tanovljena iz najplemenitej- ših nagibov, je umrla sramotne smrti. Ustanovljena je bila v svrhu vzdržanja miru in pravič- nosti med narodi. Izza svoje us- tanovitve sicer ni preprečila nobene vojne, toda narod, ki se mu je krivica godila, je vseeno gojil nekakšno zaupanje do nje.

Ko ni mogla preprečiti vojne med Italijo in Abesinijo, si je podpisala smrtno obsodbo.

Ko pa te dni ni hotela poslušati obtožbe bivšega abesinske- ga cesarja, je dokazala, da nje- no uho in njena vest ne prene- seta resnice.

Ko je dospel po zavzetju Av- strije Adolf Hitler na Dunaj, je imel govor, v katerem je re- kel med drugim tudi nasled- nje:

— Jaz sem zato tukaj, ker si domišljam, da zmorem več kot pa gospod Schuschnigg. . . . Jaz sem dokazal, da zmorem več kot pa pritlikovci, ki so skoro uničili deželo. . . . Če se jih bo po sto letih še kdo spominjal, ne vem. . . . Vem pa, da bo os- talo v zgodovini moje ime, kot ime velikega sinu te dežele. . . .

Te besede dokazujejo, da je na čelu velike nemške države, možak, ki bi moral biti v bla- znicu.

V New Yorku je prejšnji te- den neki policist ustrelil svojo ženo, svoja dva otroka, nato pa se samega sebe.

Da se je ustrelil, je storil najboljše, kar je mogel storiti.

Jutri bo praznik češkega svetnika sv. Janeza Nepomuka, ki je bil za svojo molčečnost vržen v Vltavo. Ni in ni nam- reč hotel povedati, kdo je bodil k češki kraljici vasovat. Svetnik je imel véasi velik kre- dit ter je veljal za patrona vseh zaljubljenecv.

To je bilo takrat, ko so znale ženske skrivati svoje tajne.

Dandanes jih ne skrivajo več. Še celo s takimi doživljaji se hvalijo, ki jih niso doživele.

Na praznik sv. Janeza Nepo- muka so bile češnje na idrij- skem sejmuju. Vipavcu, ki jih je prvi pripeljal, je plačala ri- drijska občina dvajset kron na- grade. Sčasoma so zaltevali več, češ, da pokurijo pot drev- jem dvajset kron drv, da sad pravočasno dozori.

Prve češnje niso bile kaj pri- da. Vipavec ti ni zameril, če si mu rekel, da so kisle, nikdar ti pa ni odpustil, če si ómenil, da imajo po dimu okus.

Angleške stare device hočejo imeti penzijo. Par dolarjev na mesec bo slabo nadomestilo za tisto, češar ni, pa naj bo devi- ca še tako stara.

Denarne pošiljatve DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU. Table with exchange rates for Yugoslavia and Italy. SLOVENIC PUBLISHING COMPANY "Glas Naroda" 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Važno za potovanje. SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau) 216 West 18th Street New York, N. Y.

Kratka Dnevna Zgodba

R. MENZEL:

KAJ SE MENI ZMERAJ PRIMERI

Časih sem že res sit vsega tega, kakršne mi življenje zagode. Kako me brivci in natakari tipinčijo, kako mi zdravniki nič ne verjamejo in kako se krojači norčujejo iz mene, to sem vam menda že pravil. Vse te zadeve sprejemam nase kot udarce usode, ki pokonci moža sicer potarejo, ki ga pa le ne zadušijo. Zdaj je pa beseda o mojem mošnjičku, o mojem žepu, skratka: o mojem težko prisluženem denarju; kar pa se tega tiče, ne razumem nobenih šal. Ali naj bo človek v inozemstvu na slepo srečo izročeni vsakršnim mukam? Sklicujem se na varstvo naših konzulatov, zakaj, za moje prve prihitanke bi me radi oslepili. Kdo me vprašate, rado vedneži? No, Arabci, to se razume, kdo neki? Zdaj sem v Aleksandriji in sem že na robu propada. Kličem na pomoč, kličem SOS v svet! — A kaj mi zaleže!

Prav po načrtu so že v Suezu začeli napadati mojo blagajno, vendar sem tedaj mislil, da bo to kaka navadna plemota in sem se še opravičil. To je bilo kaj, ko sem moral plačati kvarantenskemu zdravniku 15 pijastrov in sem mu izročil bankovce za 1 funt, ker nisem imel drobiža. Saj veste, kako je to na taki kvarantenski preiskavi; zdravnik te niti ne pogleda in reče: "Kateri razred na ljudi?" — Odvrneš: "Prvi." in on na to reče: "Pet najst pijastrov." Pa je konec.

Vrnil mi je torej 85 pijastrov v deset in pet pijastrskih novic in sem mu rekel zbornovo. Nato sem hotel nosača plačati z enim od teh pet pijastrskih novcev. No, ne glede na to, da je kričal in razsajal ko jesihar in zahteval 25 pijastrov, je obračal novce sem in tja, ga podržal proti soncu, ugriznil vanj — pri čemer si je v moje veliko veselje odlomil kosček zoba — ga slednjič vrgel na kamen, da bi slišal žvenket in je zaničljivo izjavil: "No good!"

"Kaj pravis, baraba!" sem zavpil in se premagal, kolikor se je dalo. "Ali misliš, da je denar ponarejen?"

A ker so bili ljudje že pozorni na naju in jaz tudi nisem bil do dna prepričan, ali sem imel še kak novce v žepu razen tistih, ki mi jih je bil dal zdravnik iz bankoveca, in ker sem si slednjič mislil, kakršne posledice me bodo zadele, sem se naredil neumnega in sem zabundal: "Oprostite mi, zmotil sem se..."

A nato sem doživel slično dogodek, ko sem na poti v Aleksandriji kupoval znamenje. Plačal sem voznika, dal mi je sedem pijastrov nazaj in s temi sedmimi pijsstri sem hotel kupiti znamenje. A uradnik se je samo nasmehnil, ko sem položil denar predenj. Bil je jako vljuden, a na obrazu sem mu videl, kako hoče reči: "Saj se le šalite, gospodi!"

"Denar je pristen," sem ves divji zavpil in ga držal proti kuci, ga poduhal, vrgel na tla in še ugriznil vanj. "Ali ne vidite? Vse preskušnje je prešle!"

"Legarja se boste nalezili," me je mož pomiril in mi mило razložil, katere stvari niso pristne na denarju. Seveda, poslušal sem njegovo predavanje, saj sem se bal razjeziti ga in priti v roke policiji, a prepričal me ni prav nič. Če sem prav slišal, zveni deset-pijastrski novce ko glas note f, pet-pijastrski ko b in dvopijastrski kakor eis; moji novci so bili pa vsi v g-molu. Mimo tega se manjkale zarezke, vse je bilo zabrisano in teža in kakovost zlitine sta bili polovični.

Zatorej sem moral spet vzeti iz žepa funtovski bankovci in ga zmenjati in državni namestencec mi je dal 93 pijastrov nazaj in me je s prijaznim smehljajem odslavil. Šele v hotelu sem se domislil, da bi ta drobiž preskušil, ali je pristen. A tega bi ne bil smel storiti. Zakaj, če mi je uradnik zares vse pravilno povedal, potem mi je izročil same ponarejene novce. Ne samo to, da so imeli vsi glas v g-molu; tudi zarezke niso imele, vse je bilo zabrisano na njih in okus so imeli po čebuli. Teže in trdnosti nisem mogel preiskati, ker nisem imel nobenih pristnih kovancev več.

Seveda je prišlo še to, da mi je natakari napitmino zavrnil, da mi je prodajalec časopisov pravkar kupljeno "Egyptian Gazette" izpulil iz roke in mi je čistilec čevljev pljunil na čevlje, da mi jih vsaj ni čisto zastoj očistil. Kaj bi? Ali naj spet zmenjam denar pri takih zastopnikih človeškega rodu? Saj bi imel nato spet sami ponarejen denar. Bilo mi je, da bi iz kože skočil. Iz avto-busa so me vrgli, ker nisem imel pravega denarja in v kinu so me zapodili. V moji hotelski sobi pa se mi je zbiral in kopičil ponarejeni denar. Ves sem se tresel, misleč na to, kako lahko pride policija in me prime! Na cesto sem hodil le še ponoči z odvihanim ovrat-

nikom in neobrit. Kako bi drugače? Brivec je zahteval, da mu vnaprej plačam, ko me je zalotil, da sem imel ponarejen denar.

Nekaj se mi je pa le čudno zazdelo: še sem kakega takšija plačal z dvajsetpijastrskim novcem, je sofer zmeraj z obžalovanjem pripomnil, da nima drobiža. Če sem kupil za 6 pijastrov sadja, tedaj ni imel trgovca drobiža in celo v kinu je poslala blagajničarka fanta menjat denar. V vseh teh primerih pa so se ti farizeji vrtili in zatrjevali, da je denar ponarejen in da ga ni moči nikjer izmenjati.

Pa sem tem fantičem kimalu na noge stopil. Ko je nekdo spet neki kočijaž izjavljal, da mi ne more dati drobiža iz dvajset-pijastrskega novca in se je ponudil, da ga izmenja v bližnji slikatesni trgovini, sem se varno splazil za njim in sem videl, kako se je ustavil za vogalom, vzel iz žepa denar in je moj denar zamenjal z drugim. In potem se je vrnil in rekel, da denarja ne more izmenjati, ker je ponarejen.

Da bi me bili videli! Saj dotlej niti vedel nisem, da ima naš jezik toliko psovč, kolikor sem mu jih jaz zabrusil v obraz. In k stražniku sem ga odvedel in mu rekel, da zasluži on — kočijaž — da bi ga pretepli z devetorepo mačko in da je sramota, da hoče oslepiniti mene, skromnega turista. Stražnik si pa iz tega denarja ni nič storil, izjavil je, da on ni poklican za take zadeve in dejal, da mora na prodnet paziti.

Slednjič sem to svojo nesrečo potožil svojemu znancu, ki je obljubil, da mi pomaga.

Drug dan je poslal k meni človeka, ki sem ga le zato snatral za ovačuha, ker je bil ves razcepán. A njegovo vprašanje me je vendarle osupnilo. "Slišal sem, da imate ponarejen denar," je začel. Brž sem si rekel, da je najbolje, če priznam, da bom potem manj kaznovan. Povedal sem mu, da ga imam, in sicer sem imel 12 ponarejenih novcev po dvajset pijastrov, 18 po deset in 42 po pet pijastrov.

"Koliko zahtevate za ta denar?" me je vprašal Arabec. Od začudenja sem kar prebledel. Kaj mi bo ponarejeni denar odkupil?

"Dam vam šestnajst za dvajset, sedem za deset in tri za pet pijastrov," se je nato ponudil. Pa saj me poznate, da take nezakonite kupčije nisem mogel skleniti. Bazen tega bi bil pri tej barantiji izgubil 186 pijastrov. To pa vendar ni mogoče! Mešetarila sva sem in tja in Arabec je potreboval dve uri, da je vse novce preiskusil glede na stopnjo ponarejenosti. Težkal jih je v roki, gledal jih je skozi lupo, prisluškoval jim je, obližal jih je in je bil slednjič zadovoljen z uspehom.

"Ti novci so skoraj pristni," se je namuznil.

"Kako pa to mislite — skoraj pristni," sem ga vprašal in se kar nisem mogel zavedeti. "No," je važno povzel. "Ti dvajsetpijastrski novci vsebujejo najmanj za trinaest pijsastrov srebra. Prišetejte zraven še delo in stroške, pa stanejo novci ponarejevalca najmanj 18 pijastrov. A ljudje so za dovoljni tudi s prav majhnim zaluzkom. Slabi časi so tri življenja in razmeroma počeni. Saj se večkrat pripeti, da ima ponarejeni denar več srebra v sebi ko tisti od države."

S tem se je okrenil k vratom. "Stojte," sem takrat ka-

Konec haremov v Turčiji

Kemal Atatürk je prepovedal mnogoženstvo in odstranil je hareme. S tem je pa nastalo vprašanje, kam z vsemi temi ženskami. V resnici jih ni bilo toliko, kakor bi človek mislil. Največji harem je imel

njim, "tu v hlačnem žepu imam še nekaj drobiža, ki mi ga lahko še ... hm, odkupite, to se pravi, zamenjate."

Prav lepo je zavzenelo, ko sem vsebino žepa stresel na mizo.

"Ta je pristen," je dejal Arabec, ko je zaslišal žvenkt. "Oprostite," sem odgovoril, "to je glas mojega ključa. Na vsak način me veseli, da vsaj ta ni ponarejen."

In potem sem ta glas preskušil na klavirju: bil je v g-molu. Zares. G-mol!

Zdaj vas pa vprašam, po čem naj bi človek potem spoznal denar?

pač sultan, za njim pa turški bogataši. Srednji in nižji sloji mnogoženstva skoraj sploh niso poznali. Tam, kjer so ga poznali, se pa tudi ženam ni godilo posebno dobro. Delati so morale kakor možje na polju in doma. Število živečih žensk je bilo v Turčiji razmeroma nizko. Še bolj se je pa skrčilo s tem, da je mnogo visokih gospodov bivšega vladajočega razreda pobegnilo v inozemstvo in vzelo žene s seboj. Tako še sedaj živi v Parizu neki bivši turški minister, ki ima 3 žene, 11 otrok in 14 vnukov.

Žene iz haremov, ki so ostale v Turčiji, so se večinoma posvetile gospodinjstvu, zakar so bile tudi najbolj usposobljene.

V 56 od 200 primerov so dobile službo gospodinje. Oblasti so se pa v vsakem primeru zanimale za to, ali gre za prepovedano nadaljevanje življenja v haremu. Ostalih 144 je bilo de-

klei do 16. leta. Te so se porazgubile med učence, 45 se jih je vrnilo k staremu deloma v Grčijo, Perzijo in Sirijo. Štiri žene iz haremov so otvorile zabavišča, v katerih so nastopale kot pesnalke in pevke, pozneje so se pa omožile. Druge so se razšle v različne poklice in nimajo nobenega stika več s haremskim življenjem.

Najzanimivejša je usoda 12 mladih žen iz harema nekega turškega veletrgovca. Sklenile so ostati skupaj in tako so tudi skupaj delale. Vpisale so se v večerno žensko gimnazijo, čez dan so pa delale kot prodajalke, strojepiske in temu podobno. Leta 1930 so se skupaj vpisale na univerzo. Zdaj so že visoke uradnice v pravosodnem ministruvstvu, odveteice in profesorice. Večinoma so tudi že omožene. Izmed 200 haremskih žen so propadle samo tri.

PORABA NOVINSKEGA PAPIRJA

Neki francoski list priobčuje zanimivo statistiko o porabi

"GLAS NARODA" pošljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošljamo.

novinskega papirja v poedinih državah. V Angliji pride letno na vsakega prebivalca 26.07 kg novinskega papirja, v Združenih državah 21.76, v Avstraliji 19.20. Za temi državami angleškega jezika pride Argentina, kjer odpade na vsakega prebivalca 12 kg letno.

Šele potem pridejo na vrsto nekatere evropske države in sicer na prvem mestu Holandska z 11.29 kg, Francija z 8.60 kg Japonska z 5.30, Nemčija 3.26, Italija z 1.63 in Sovjetska Rusija z 1 kg.

Spisi Josip Jurčiča:

- I. ZVEZEK: Uvod — Narodne pravljice in pripovedke. — Spomini na deda. — Jurij Kozjak. — Jesenska noč med slovenskimi polharji. — Domen. — Dva prijatelja.
- II. ZVEZEK: Jurij Kobila. — Tihotapec. — Vrban Smukova ženitev. — Klosterski žolnir. — Grad Rojinje. — Golica.
- III. ZVEZEK: Deseti brat. — Nemski valpet.
- IV. ZVEZEK: Čvet in sad. — Hči mestnega sodnika. — Kozlovska sodba v Višnji gori. — Dva brata
- V. ZVEZEK: Sosedov sin. — Sin kmetskega cesarja. — Med dvema stoloma.
- VI. ZVEZEK: Dr. Zober. — Tugomer.
- VII. ZVEZEK: Lepa Vida. — Pipa tobaka. Moč in pravica. — V vojni krajini. — Pravda med bratoma.
- VIII. ZVEZEK: Ivan Erazem Tatenbah. — Bojim se te. — Črtica iz življenja političnega agitatorja. — Telečja pečenka. — Šest parov klobas. — Po tobaku smrdiš. — Ženitev iz nevoščljivosti. — Spomini starega Slovence Andreja Pačka.
- IX. ZVEZEK: Rokovnjači. — Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ko je krompir gradel. — Ponarejeni bankovci
- X. ZVEZEK: Veronika Deseniška.

10 zvezkov \$10

Ivan Pregelj: Izbran Spisi

ŠTEFAN GOLJA IN NJEGOVI. — Tolminska novele. 253 strani.

V Štefanu Golji nam podaja Pregelj edinstveno sliko trpljenja našega naroda v časih graščanske mogočnosti. V središču te žive nepoznane zgodovinske slike stoji klena postava župnika Štefana Golje, ki da v pravem pomenu besede "življenje za svoje ovce." Prepletel je roman s tragedijo lepe Tolminke, ki v svoji čudovito nežni izvedbi nima sebi enake. Tolminske novele vsebujejo med drugim tudi originalni, že splošno zasloveli pridiki "Pustina pridiga," in "Pulver und Blei" ter biser naše novelistike: "Gospoda Matije zadnji gost."

Cena \$1.50

ODISEJ IZ KOMENDE. — Zapiski gospoda Lansprškega. 269 strani.

V tem III. zvezku nam prikaže Pregelj prelepo postavbo našega velikega narodnega gospodarja 18. stoletja, Petra Pavla Glavarja. Hrbtenico temu delu tvori že pred leti napisana večerniška zgodba o mladostnih letih Glavarjevih, a dopolnil je to mladostno sliko z Glavarjevimi zapiski, ki nam ga kažejo v njegovi življenjski modrosti pri čebelah, na njegovem gradu Lansprežu, kjer mu sivo glavo ozarja mlada ljubezen njegovega oskrbnika in nesrečne kontese Klare. S Peter Pavlom Glavarjem je ustvarjena najboljša slovenska ljudska povest. Knjiga nam postvarja kos slovenske preteklosti in iz nje diha slovenska zemlja sama.

Cena \$1.50

Bogovec

Jernej

(Spisal Ivan Pregelj)

Pisatelj je posegel v dobo, ko se je začel širiti protestantizem po Slovenskem. Pridigarja Jerneja je klasično opisal. Romanu so dodana potrebna pojasnila.

Cena \$1.50

ZADNJI GOVOR ABESINSKEGA CESARJA

Abesinski cesar Haile Selassie na zborovanju Lige narodov.

Boj za ljubezen

ROMAN IZ ŽIVLJENJA ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. M.

5

Temna rdečica se razlije čez njen obraz. Šele sedaj se popolnoma zave, kaj je storila — zaman storila. Pred vsemi v sodnijski dvorani se je ponižala je žrtvovala svojo čast, hotela je prinesiti velikansko žrtev — in ta žrtev je bila zavrnjena. Začuti globoko sramoto in grenkoba napolnjuje njeno srce, ker je zavrnil njeno žrtev. Predvsem pa jo boli, da ga ni mogla rešiti. Sedaj bo prav gotovo obsojen. Njena sestra pa ne bo ganila niti s prstom, da bi ga rešila.

Plašno se ozira okrog, vidi sočutno smejoče se obraze nekaterih uradnikov in zdravnikov in bi se najrajši od sramote pogreznila v zemljo. Vsi so videli v njej lahkomisljeno dekle brez vsake časti. Ko bi bila mogla s tem rešiti Tiefenbacha, bi navzlic temu ostala ponosna — toda — njena žrtev je bila zaman, je bila zavrnjena.

Popolnoma je prepričana, da bo Tiefenbach izgubljen, kajti da iz njega ne bi mogla izsiliti nobena sila na svetu, da bi povedal, kje je bil ono noč, v tem ga je predobro poznala. Zato se bo moral trpko pokoriti za to, kar je napravil in je moral dovoliti, da bo obsojen za nekaj česar ni zakrivil.

Sunkoma se dvigne in s tresočimi rokami poravnava obleko in zardi nad dobrohotno šalo nekega uradnika, ki ji je rekel, da verjame na resničnost njene izjave. Zdravniku zatrjuje, da je zopet popolnoma dobra ter plane iz sobe, kot bi pekel žagorel za njo.

Ne vidi ničesar, ničesar ne sliši na potu, tako zelo jo je prevzemala mlika zavesti, da je bila njena žrtev odklonjena. In kar je bilo še najhujše, Ralf Tiefenbach je moral sedaj vedeti, da je to, kar je storila, storila iz ljubezni.

Kaj vse bi dala za to, ko bi ga saj mogla prepričati, da jo je k temu gnal drug vzrok, da bo po krivem pričala.

Toda prav nič ji ne pride na misel, kar bi mogla navesti za povod in v plahi bojazni hiti dalje.

Ko pride domov, gre Rozana v svojo sobo. Nezmožna je, da bi v hiši še kaj naredila.

Naglo sleče jopič, vrže klobuk na mizo ter se izmucena zgrudi na stol. Tisočere misli se ji pode po glavi.

Predvsem je hotela priti na jasno, kaj se mora sedaj zgoditi. Kaj bo rekel njen svak, ko bo iz časopisov ali pa od prijateljev izvedel, kaj je rekla pred sodiščem. Ni bil slab in svoji ženi je bral vse želje iz oči, toda bil je nekoliko ozko-srčen, malo malenkosten in natančen. Zato je morala biti pripravljena na to, da jo bo pogled od hiše. Toda to ji je delalo najmanjšo skrbi, kajti — to je že davno sklenila — ko bo ta proces končan, ne bo več ostala pri svoji sestri.

Med njo in med Ursulo ne more biti nobene zveze več. Ursula je napravila korak, pred katerim bi jo tako rada obvarovala. Mogoče je iz tega sprejela nauk, in bo v bodoče živela manj lahkomisljno kot do sedaj. Tako bo mogla Ursula izhajati brez nje, kajti lahko bo dobila drugo gospodinjstvo. Zato so jo mogli pogrešiti.

Ni se bala, da si drugje ne bo mogla služiti kruha, kajti bila je močna in pridna in je imela tudi nekaj denarja, ki so ji ga zapustili njeni stariši. Bilo je sicer samo nekaj tisoč mark, toda, dokler ne dobi dela, bo z njimi izhajala. Najrajše bi šla v tujino, kjer je ne bi nikdo poznal, kjer ne bi mogla srečati nobenega človeka, ki je vedel za njeno sramoto. O vsem je hotela pozneje govoriti z Ursulo.

Predno pa je nameravala odgovoriti iz Berlina, je hotela Ralfu Tiefenbachu se pisati nekaj vrstic. V kaznilnici mu bodo že pisno izročili in zato je morala pisno zelo skrbno sestaviti. Iz pisma naj bi izvedel samo to, da žrtve ni hotela prinesiti zaradi njega, temveč zaradi one, s katero je bil v noči od 3. do 4. maja. To mu bo mogoče pojasnilo, zakaj je podala ono neresnično izjavo. Samo slutiti ni smel, da ga je ljubila — nikdo tega ni smel vedeti.

Nato pa se je zopet oprime strah za Ralfa Tiefenbacha. Kaj se bo zgodilo z njim, ako bo obsojen? Mrzla polt jo oblije. Za božjo voljo ga vendar ne bodo obsodili na smrt! To ni moglo, ni smelo biti! Kaj bo storila, ako se to res zgodi, da ga reši?

Te misli si skuša odgnati. Ne, ne — tako hudo ne sme priti! In mogoče bodo še vendar-le našli pravega morilca. Nemogoče je, da bi za svoj prestop bil tako kruto kaznovan, za prestop, ki ga je napravil v lahkomisljenosti svoje mladosti. Srpo gleda v tla in tiho pravi pred se:

„Ako umrje, bom umrla tudi jaz.“

Da, to stoji naenkrat pred njo, v uri, ko bi on moral dati svoje življenje, bo umrla tudi sama, kajti ne bi mogla prenesti, da bi živela dalje, ako on ne bo več dihal.

Rozana se tako sedi, zatopljena v svoje grozne misli, ko se sestra vrne domov. Ursula samo naglo odloži in stopi v sestrino sobo. Z zaničljivim pogledom se ozre na njeno sključeno postavu.

„Tako, šele sedaj spoznavas, kako nesramno si se obnašala pred sodiščem! Kako si le mogla priti do tega, da si se mu takorekoč pred vsemi ljudmi vrgla okoli vratu? Ali si si ga hotela na ta način pridobiti? Potem se morem samo zgražniti nad teboj. Zardela sem, ko si stopila pred sodnika in podala svoje priznanje. Ze dolgo se mi je dozdevalo, da si se zaljubila vanj. Toda — najbrže je takoj slutil, da si ga hotela s tem vjeti, zato tudi o tvoji plemeniti žrtvi ni hotel ničesar vedeti.“

Ob teh zaničljivih in razburljivih besedah sestre Rozana vstane ter stoji visoko vzravnan pred njo.

„Jaz pa se samo čudim, da mi tudi ne očitaš, da sem tudi v resnici storila, kar sem izjavila,“ pravi z zadržanim glasom in resno pogleda Ursulo.

Ursula pa se zaničljivo zasmeje.

„Oh, neumnost, nikdar ne bi hotel imeti ničesar s teboj!“

(Dalje prihodnjik.)

Razne vesti.

VERDUNSKI NEZNANI VOJAK

V Franciji je umrl major Louis Espinasse, ki ostane njegovo ime združeno s spominom na neznanega vojaka, pokopanega v Parizu v narodnem grobu. Po svetovni vojni je bilo majorju Espinassu poverjeno vrhovno nadzorstvo nad verdunskimi grobovi in spomeniki. Leta 1920 mu je bilo naročeno, naj izbere osem krst z zemskimi ostanki padlih vojakov, ki jih ni bilo mogoče spoznati. Major je izpolnil povzelje in je dal postaviti krste drugo kraj druge v verdunski kripli. Potem je prišla komisija višjih častnikov, da bi določila neznanega vojaka.

Poklicali so rezervista 132. francoskega pešpolka, mu dali šopek na verdunskih krvavih poljanah natrhanih evetic, in ga pozvali, naj položi šopek na eno izmed krst. Rezervist je šel ob krstah in položil šopek na šesto. Na to krsto so takoj pritrldi medenasto ploščico z napisom: „Vojak Francije.“ Krsto so odpeljali v Pariz 11. novembra in stotisoči Parizani so jo sprejeli odkritih glav ko so polagali pod slavolokom zmage v grobnico, da bi za vedno simbolizirala spomin prestopnega francoskega vojaka.

Major Espinasse je imel torej glavno besedo pri določitvi zemskih ostankov francoskega vojaka. Sam je bil težko ranjen že prvi mesec svetovne vojne. Star je bil 70 let.

SKRIVNOSTI ČLOVEŠKEGA NOSU.

Nam se zdi kar naravno in samo po sebi umevno, da zdrav človek more s svojim nosom vohati. In se nam to nič čudno ne zdi. Vendar pa se tudi tukaj potrjuje stara skušnjava vseh učenjakov, da so najtežje tiste reči, ki se nam sprva zde najbolj preproste. Kaj se prav za prav dogaja v človeškem nosu, tega znanost do današnjih dni še ni docela pojasnila in spoznala.

Večkrat postavim pravimo, da „vijolica lepo diši,“ in da „gnilo jajce smrdi.“ Pa smo s tem vse povedali, kar smo vedeli. Znanost pa bi rada odgovorila na vprašanje, zakaj je tako, zakaj en diši, drugo pa smrdi. In na to vprašanje zna-

nost še ni vedela odgovora. Prav nič ne vemo, zakaj človeški nos posamezne duhove med seboj spoznava in razlikuje, kakor tudi ne vemo, zakaj naš nos nekatere duhove zazna, drugih pa psloh ne.

Znanost danes pozna že kaka dva milijona raznih kemičnih spojin, med katerimi pa jih je nekako petina, ki vplivajo na naš nos. Vse druge kemične spojine se za naš nos nič ne zmenijo, ali bolje, naš nos se zanje ne zmeni. Zakaj to, tudi tega ne ve naša znanost. Pač pa je znanost dognala, kje je tisti konec človekovega nosu, ki zajemlje duhove in jih zaznava. Sedež vonja je v gorenjem delu nosne sluznice, ki vsa skupaj ni večja kakor 5 kvadratnih centimetrov. Snovi, ki se v obliki nekakih plinov širijo po zraku, zaidejo tudi v nos. Tukaj razdražijo sluznico. Oba živeca potem ta vonjavi dražljaj sporočita naprej možganom, nakar človek zažuti vonj, to se pravi, da je zaduhal.

To je torej dognano. Kako pa nastane dražljaj, o tem se znanost še prepira; mora se zadovoljiti s teorijami, katerih je več. V zadnjem času nekateri znanstveniki zagovarjajo teorijo, da so pri duhanju udeleženi nekaki električni valovi, ki izhajajo od stvari, ki diše. Vendar pa do sedaj še nobena teorija ni bila dokazana. Zato še danes ne vemo, kako prav za prav nastane tisto, ko človek pravi, da je kaj zaduhal.

Kakor pa je znano, je vonj pri civiliziranih narodih mnogo slabše razvit kakor pa pri naravnih narodih. Tudi pri naravnih ljudeh je vonj mnogo slabše razvit kakor pri večini živali, zlasti štirinožnih. Zato smo se navedli reči, da naš nos ni kaj prida. Vendar mu delamo s takim govorjenjem grdo krivico. Prav zadnje čase so preiskave človekovega duhanja dognale, da je človek nos vkljub vsem pomanjkljivostim vendar le čudovito natančen. Napravili so namreč mnogo poskusov z naravnimi in umetnimi predmeti, ki diše. In so dognali čudovite stvari. Tako so na primer dognali, da je človeški nos zajel manj kakor en stobilijonski del vanilina ter ga zaduhal.

Značilen je poskus z merkaptanom. Merkaptan je kemična spojina, ki strašno zoprno diši. To so znanstveno povedano alkylsulfhidrati. Kakor rečeno, ta stvar res grdo smrdi. Pa ga je človeški nos zavohal, ko so ga v veliko dvorano razpršili komaj toliko, da ga s prostim očesom skoro videti ni bilo.

Razpršili so ga komaj eno petinko miligramna, in vendar ga je človek zavohal. Kakor je torej iz teh zgledov razvidno, je

ZGODOVINSKI ROMANI
SVETOVNOZNANEGA POLJSKEGA ROMANOPISCA

Henrika Sienkiewicza

PO POSEBNI CENI

KRIZARJI
I. in II. zvezek, broš. . . \$3.75

MALI VITEZ
Vežano \$3.25

POTOP
I. in II. zvezek, broš. . . \$3.50

QUO VADIS
I. in II. zvezek, broš. . . \$3.—

ZA KRUHOM
Broširano . . . 25c

Z OGNJEM IN MECEM
Mehko vezano \$2.—

(Poštino plačamo mi.)

Slovenic Publishing Company

216 W. 18th Street New York

naš nos precej natančen aparat. Zato nikakor ne gre, da ga človek kviri in muči, kakor ga mučijo nekateri, ki tobakni dim spuščajo skozi nos. Tako kajenje, če človek tako dolgo kadi, škoduje njegovemu nosu.

Zakaj pa je človeku dan dar voh, to je znanost že davno dognala. Nikakor ni gol slučaj, da je Stvarnik človeku dal voh in okus takoj ob „chodu“ v človeško telo. Občutljivi nos je nekaka kontrolna straža, ki človeka takoj posvari, kadar bi človek hotel jesti kaj takega, kar bi utegnilo škodovati. Tako ga nos posvari, če je jed pokvarjena, če je zrak v sobi pokvarjen. Sploh je dober nos vedno na straži za človekovo zdravje.

PO SVOJI SMRT OČE PETIH OTROK.

V okolici Ogrskega Gradišča se je poročil pred 18 leti neki 23-letni Hieronim Novotny in je živel s svojo mlado ženo do leta 1922. Zakonec sta imela otroka. Nekega dne je Novotny izgubil brez sledu in čez nekaj časa so listi poročali, da je izvršil samomor.

Prešlo je 16 let. Te dni je prišel brat Novotnega žene v Brno. Tedaj je na postaji zagledal moža, ki je bil za čudo podoben njegovemu „pokojnemu“ svaku. Dal ga je policijsko legitimirati in izkazalo se je, da je res Novotny. Ta se je leta 1928 še enkrat poročil in ima s svojo sedanjo ženo pet otrok. Na policiji je priznal, da mu zakon s prejšnjo ženo ni ugajal, zato je zbežal. Sedaj mu bo ugajalo še manj, ko ga bodo obtožili bigamije. Njegov drugi zakon seveda ne velja.

ZLATA POROKA

V Št. Lovrencu sta preteklo nedeljo obhajala svojo zlato poroko oče Jernej Vrhovšek in mati Ana, roj. Gajšek, po domače Pajzarjeva. Oče je star 77 let, pa je še trden in vesel ter še vedno pove kakšno okroglo. Bil je vedno dober in skrben gospodar, odločen krščanski mož in naročnik katoliških časopisov. Mnogo je deloval v občinskem in šolskem odboru. Mati ima že 79 let in je dala življenje petim otrokom, ki so vsi preskrbljeni.

VSE PARNIKE

in LINIJE ki so važne za Slovence zastopa:

SLOVENIC PUBL. CO.
YUGOSLAV TRAVEL DEPT.
216 W. 18th St., New York, N. Y.

KRETANJE PARNIKOV

SHIPPING NEWS

18. maja: Normandie v Havre, Europa v Bremen

21. maja: Saturnia v Trst

25. maja: Queen Mary v Cherbourg

27. maja: Bremen v Bremen, Paris v Havre

28. maja: Opote di Savoia v Genova

1. junija: New York v Hamburg, Aquitania v Cherbourg, Normandie v Havre

3. junija: Europa v Bremen

4. junija: Roma v Genova

7. junija: Ile de France v Havre

8. junija: Queen Mary v Cherbourg, Hansa v Hamburg

11. junija: Rex v Genova, Columbus v Bremen, Champlain v Havre

15. junija: Normandie v Havre, Aquitania v Cherbourg, Bremen v Bremen

18. junija: Opote di Savoia v Genova

19. junija: De Grasse v Havre

21. junija: Europa v Bremen

22. junija: Queen Mary v Cherbourg, Ile de France v Havre

25. junija: Vulcania v Trst

29. junija: New York v Hamburg, Normandie v Havre, Aquitania v Cherbourg

2. julija: Bremen v Bremen, Champlain v Havre, Rex v Genova

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg nastote je razvidno do kolaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam pripravite nepotrebne dela in stroškov, Vas prosimo, da skusate naročnino pravčasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo plačajte nasemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so upravičeni obiskati vas; druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih. Zastopnik bo vam izročil potrdilo za plačano naročnino.

CALIFORNIA:
San Francisco, Jacob Laushin

COLORADO:
Pueblo, Peter Culig, A. Saffie
Walsenburg, M. J. Bayuk

INDIANA:
Indianapolis, Fr. Zupančič

ILLINOIS:
Chicago, J. Bevk
Cicero, J. Fabian (Chicago, Cicero in Illinois)
Joliet, Jennie Bambich
La Salle, J. Spelich
Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago in Waukegan, M. H. Warske

MARYLAND:
Kittymiller, Fr. Vodopivec

MICHIGAN:
Detroit, L. Plankar

MINNESOTA:
Chisholm, Frank Gouze, J. Lukanich
Ely, Jos. J. Peschel
Eveleth, Louis Gouze
Gilbert, Louis Vessel
Hibbing, John Porše
Virginia, Frank Hrvatich

MONTANA:
Roundup, M. M. Panian
Washoe, L. Champa

NEBRASKA:
Omaha, P. Broderick

NEW YORK:
Gowanda, Karl Struisha
Little Falls, Frank Maste

OHIO:
Burberton, Frank Troha
Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karlinger, Jacob Resnik, John Slapanik
Grand, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant, John Kumše
Youngstown, Anton Kikelj

OREGON:
Oregon City, J. Koblar

PENNSYLVANIA:
Bessemer, Anton Ipravac
Conemaugh, J. Brezovec
Coverdale in okolici, Mrs. Ivana Rupnik
Export, Louis Zupančič
Farrell, Jerry Okorn
Forest City, Math Kamnig
Fr. Blodnikar
Greensburg, Frank Novak
Homer City, Fr. Ferenchak
Johnstown, John Polants
Krayn, Ant. Tauželj
Luzerne, Frank Balloch
Midway, John Žust
Pittsburgh in okolici, Philip Progar
Steelton, A. Hren
Turtle Creek, Fr. Schiffrer
West Newton, Joseph Jovan

WISCONSIN:
Milwaukee, West Allis, Fr. Štok
Sheboygan, Joseph Kakec

WYOMING:
Rock Springs, Louis Taucher
Diamondville, Joe Rollich

Vsak zastopnik ima potrdilo za svoje, katero je prejel. Zastopnike tople priporočamo.

UPRAVA "GLAS NARODA"

SPOMIN NA STARO DOMOVINO

"NAŠI KRAJI"

ZBIRKA 87 SLIK iz vseh krajev Slovenije. V finem bakrotisku na dobrem papirju, v velikosti 5x7½ inčev

Ta krasna zbirka, vas stane samo \$1

SPADA V VSAKI SLOVENSKI DOM

Največja zaloga slovenskih knjig v Ameriki!

V knjigarni "Glas Naroda" lahko dobite vsakovrstne slovenske knjige naših priznanih pisateljev: Cankarja, Tavčarja, Jurčiča, Preglja, Kmetove, Milčinskega, itd. V zalogi imamo prevode del svetovnoznanih mojstrov: Gospodarske, gospodinske in poučne knjige: Igre, pesmi, semljevide.

Ljubitelji lepe knjige naj pišejo po cenik knjig, ki jih imamo v zalogi.

"GLAS NARODA" (Dep. K) 216 W. 18th Street, New York